

ནང་པའི་དགེ་འདུན་པ་དང་བཙུན་མ་ཚོར་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་ཅིའི་སྤྱིར་བཏགས་ཆེན་པོ་ཡིན། Why is Western science education important for Buddhist nuns and monks?

Dr. Werner Nater, Project Manager "Science meets Dharma", Tibet Institute Rikon, Switzerland

༡ ་ རིག་གཞི (Introduction)

ནང་ཚོས་དང་ཚན་རིག་འབྲེལ་ལམ་ཟེར་བ་གང་རེད་དམ། (What means "Science meets Dharma")

ནང་ཚོས་དང་ཚན་རིག་གི་འབྲེལ་ལམ་ཟེར་བ་འདི་དགེ་འདུན་པ་དང་བཙུན་མ་རྣམས་ལ་ཚན་རིག་གི་སློབ་སྦྱོང་གོ་སྐབས་སྤོང་བཞིན་པའི་ལས་འཆར་ལ་ཟེར།

ནང་ཚོས་དང་ཚན་རིག་འབྲེལ་ལམ་གྱི་ལས་འཆར་འདི་གོང་ས་ཉེ་སྤྱོད་མཁོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་ ༡༩༩༩ ལོར་དབུ་འཇུག་ས་གནང་བ་རེད།

ནང་ཚོས་དང་ཚན་རིག་འབྲེལ་ལམ་འདི་སྤུང་སི་རི་ཀོན་ཚོས་འཁོར་དགོན་པ་ནས་འགན་འཁུར་བཞེས་གནང་གི་ཡོད་རེད།

མཚན་ཉིད། : ཚན་རིག (Definition Science)

སྤྱི་དངོས་པོ་དང་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གཞི་སློབ་དང་རང་གཤེས་རྣམས་རྣམས་དཔྱད་དང་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྒྱུད་ནས་གོ་རིམ་གྱིས་དོ་སྣང་དང་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ནས་ཉམས་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

མཚན་ཉིད། : བཅོམས་རིག་པ། (Definition Technology)

- ཚན་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་དེ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་མེད་སྤོང་བྱེད་ཡེ་ཡིན། དམིག་བསལ་གྱི་བཅོམ་དང་གང་ཟག་གི་མི་ཚོ།
སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁོར་གཉེན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་ཟེར།
- ཚན་རིག་ཤེས་ཡོན་གྱིས་འཇུག་ཆས་དང་མཁོ་ཆས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་སོགས་ལའང་ཟེར།

༢ ་ གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་དང་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ཚན་རིག (Globalisation and Western Science)

འགྲོ་བ་མི་རིགས་དེ་འདྲེས་སྤོང་མ་ལག་གི་ཆལས་ཞིག་རེད།

གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་ཆ་ཚང་བ་འགོ་བཙུགས་ནས་ལམ་ཆེར་ལོ་སྤྱོད་བཅུ་ཅམ་ཕྱིན་པ་རེད།

གཞི་རྒྱུ་གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཁག་

- དབུ་འཇུག་རིག་པ། ། རང་དབང་དབུ་འཇུག་ཚོང་ལས། ་
- འབྲེལ་ལམ།
- སྤྱི་ལ་འདྲེན་ཡོ་ཆས།

གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་གཡོ་འགྲུལ་ལམ་འཁོར་ཚུ་ལ་ནི་སྤྱི་རབས་རྒྱུ་ལྡན་ཚན་རིག་ལས་བསྐྱེད་པའི་རིག་གཞི།

=> གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་འགྲོ་བ་སྤྱི་ལ་ཀྱང་བཀག་མི་ཐུབ། ཐན་དགོན་སྡེའི་ར་བ་ནང་ལའང་འགྱུར་བ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།

༣ ་ དགོན་སྡེ་དང་། བོད་མི་སྤྱོད་། (Monastics and Tibetan Lay People)

མཇུག་ཕྱོམ།

- བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་དང་མང་ཚོགས་དབར་གྱི་བར་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དེ་འགོག་པ་ལ།
- དགེ་འདུན་པ་དང་བཙུན་མ་རྣམས་སྤྱི་ཚོར་ཁོར་ལུག་གི་འདུའི་ནང་གནས་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་དགོས།
- དགོན་སྡེ་ཁག་གིས་བོད་མི་སྤྱོད་ཕྱོགས་ལ་གོམ་པ་མཐུན་སྦྲོམ་རྒྱུ་དགོས།
- དེ་ཡང་རྒྱུ་ལྡན་པ་ཚོའི་བསམ་སློབ་གཏོང་སྤྱོད་པ་དེ་སྤོང་དགོས།
- དེ་དག་རྣམས་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་རང་འབྱུང་ཚན་རིག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལས་ཡོད་ཐུབ།

༤ ་ རྒྱུ་ལྡན་ཚན་རིག་གི་ཚད། (Limit of Western Science)

དངོས་དོན་ནི་བསམ་བཅོམ་ལས་འདས་པ་རེད།

ང་ཚོས་རང་གི་སློབ་སྦྱང་རྣམས་མ་དབེ་བཞིན་དཔེ་ལེན་གྱི་ཡོད།

- སྤྱིར་བཏགས། ༡ ་ གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་འགྱུར་འགྲོས་དེ་དགོན་པའི་ལུག་རིས་བཀག་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།
- ༢ ་ དགོན་སྡེ་དང་བོད་མི་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱི་བར་སྤོང་དེ་འགོག་པ་ལ།
- ༣ ་ བདེན་དོན་གཏོང་ཐབས་མོ་འཚོལ་བ་ལ་ནང་ཚོས་དང་རྒྱུ་ལྡན་ཚན་རིག་དབར་གྱི་བསྐྱེད་དགོས་པ་རེད།